

Filmes spin doctorok

Mi történt volna, ha a hollywoodi filmekből ismert politikai PR-eseket kérték volna fel, hogy megmentsek a köztársasági elnököt szorult helyzetéből? Hogyan segítettek volna a spin doctorok a doktori ügyében?

vált: „Most minden a reagálásról szól, elébe kell mennünk a dolgoknak” – tanácsolja az elnöknek. Nixon (Anthony Hopkins) televíziós beszédében cáfol, ugyanakkor bevallja: „Én is követtem el hibákat”. De a sajtó addigra már megkreatálta a maga Watergate-botrányát. Az elnök ugyan még két évig kitart a pozíciójában, végül lemond. Nem szabad ugyanakkor elhanyagolni, hogy a professzionális PR-nek Nixon elnöksége alatt meghatározó szerepe volt. Nem véletlen, hogy a film első néhány filmkockája egy értékesítőknak szánt oktató-filmmel kezdődik, amelyben egy kiégett ügynök kér tanácsot: Mit csinálak rosszul? Mire a válasz: A terméked nagy-szerű, de gondoldj arra, hogy valójában mit is kell eladnod. Magadat. Nem arról van szó, hogy mit mondasz, hanem arról, hogy hogyan mondd.

Mr. Fix It

A doktori botrány kezelésére vélhetően itthon se jött volna rosszul egy Mr. Fix It. Olyasvalaki, mint Robert De Niro az Amikor a fark csóválja című filmben. Persze az eszközei némileg túlzásnak tekinthetők, de tény, hogy zseniális módon menti meg az amerikai elnök becsületét a kítőrnai készülő szexbotránya előtt. Stratégiája az időnyerés: mivel még két hétük van az elnökválasztásig, addig el kell vonnia a média figyelmét. Erre pedig a legjobb eszköz egy még szaftosabb sztori. Hiszen az ókori rómaiak óta tudjuk, hogy kenyér és cirkusz kell a népnek. De mit lehet tenni, ha éppen semmi érdemleges nem történik a világban? Ki kell találni valami ütőset! Hollywoodi producer barátjával (Dustin Hoffman) ezért rendeznek egy háborút, méghozzá Albánia ellen. A szürrealitás határait súroló történetet megesszi a média

és az amerikai közvélemény is. Egyrészt fogalmuk sincs, hogy hol van Albánia, mi történik ott valójában, másrészt annyira hiteles az egész sztori, hogy nincsen okuk kételkedni. A profi módon megrendezett háborús jelenet mögött egy valós filmes stáb áll, színészekkel, forgatókönyvírókkal, zeneszerzőkkel. A PR-es beveti a kommunikáció teljes tárházát: látvány és szlogen kell, ami felkerül a címlapokra, és amit megjegyeznek az emberek. De nem maradhat el az eladható nemzeti hős sem. Ezért gerillamarketing-kampányba kezd Washington-szerte. Hozzátok haza és Fuck Albania feliratú pólokot gyártat, sőt még a Burger King is piacra dob egy újfajta hamburgert a hős tiszteletére.

Nagy gubanc

Nem hagyhatjuk ki az angol humorral és káromkodással jól teletömött politikai vígjáték-szatírákat, az Egy kis gubancot sem. A filmben a brit kormány PR-ese (Peter Capaldi) egy hiperagresszív bunkó, mégis pontosan tudja, hogy mit csinál. Azzal viszont egyáltalán nem törődik, hogy ki mit gondol és mi köze van hozzá. Főleg akkor nem, amikor a külügyminisztere félreérthető nyilatkozatát kell semmissé tennie. A CNN-t Cartoon News Networknek csúfolja, a BBC hírszerkesztőségét pedig az orruknál fogva vezeti. Azért könyörög nekik, hogy ne adjanak le egy híryanagot, mert az kínosan érintené a kormányt és a hírnevét. Természetesen erre az anyagot leközlilik. A célja viszont pont ez, hiszen ezzel a manipulatív fogással éppen a hírtértékü eseményeket söpri be a szőnyeg alá.

Időnként azzal is szembe kell néznie egy politikusnak, hogy a nép, az emberek, akik korábban szerették, elfordulnak tőle. Ez egy köztársasági el-

Ürlények és a PR

Még a földönkívüliektől hemzsegő filmben is ott van a számunkra levonható kríziskommunikációs üzenet. A függetlenség napja ugyanis PR-es történet is. A film első tíz percében láthatjuk, hogy a Fehér Ház kommunikációs igazgatója (Margaret Colin) éppen arról számol be az elnöknek (Bill Pullman), hogy a népszerűségi mutatója 40 százalék alá esett, ami a negatív sajtóhadjáratnak tudható be. Ugyanis a valamikori Öböl-háborús pilótát a média puhány elnöknek tartja, aki túl sok kompromisszumot köt, és már rég elvesztette az amerikaiak számára egyik legfontosabb értékét, a háborús hős imázsát. A tanácsadó szerint ugyanakkor főleg a kora miatt támadják, ehhez nincs köze a politikai lépéseinek: „Túl fiatal, idealista, de legalább szerepel Amerika legszexisebb férfijai között.” Éppen ezért, az elnök PR-jének nem is jöhetne jobbkor az ürlények támadása. A nyerő stratégia már a kezében is van. Az amerikaiak legnagyobb szövetségi ünnepén, a július 4-i függetlenség napján megtartott heroikus beszédében meggyőző képességével és katonai kvalitásával újra élni tud. Összekapcsolja az amerikai ünnepet az egész világ megmentéséért vívott csata napjával, kikiáltva így a globális függetlenség napját. Ráadásul szavait tettekkel is bizonyítja, és részt vesz az idegenek elleni harcban. ■

Tudta-e...?

A politikai PR-be is betekintést nyújtó angol satirikus sorozat, az Igenis, miniszter úr! az akkoriban kormányzó Margaret Thatcher kedvenc tévéműsora volt.

Spin doctorok a filmekben

FILM CÍME	ANGOL CÍM	ÉV SZÁM	POLITIKAI PR-ES KARAKTER
Az elnök emberei	All the President's Men	1976	Carl Bernstein (riporter) – Dustin Hoffman Bob Woodward (riporter) – Robert Redford Donald Segretti (kampánymenedzser) – Robert Walden
Nixon	Nixon	1995	Richard M. Nixon (elnök) – Anthony Hopkins H. R. Haldeman (kabinetfőnök) – James Woods Ron Ziegler (a Fehér Ház sajtótitkára) – David Paymer
A függetlenség napja	Independence Day	1996	Thomas J. Whitmore (elnök) – Bill Pullman Constance Spano (az elnök PR-ese) – Margaret Colin
Amikor a fark csóválja	Wag the Dog	1997	Conrad Brean (Mr. Fix It) – Robert De Niro Stanley Motss (hollywoodi producer) – Dustin Hoffman Winifred Ames (a Fehér Ház sajtófőnöke) – Anne Heche
Nyomd a sódert!	Bulworth	1998	Jay Billington Bulworth (szenátor) – Warren Beatty
A királynő	The Queen	2006	Tony Blair (miniszterelnök) – Michael Sheen Alastair Campbell (Tony Blair sajtófőnöke) – Mark Bazeley
Az év embere	Man of the Year	2006	Tom Dobbs (show-man, elnök) – Robin Williams Jack Menken (Dobbs menedzser, PR-es) – Christopher Walken Eddie Langston (Dobbs szövegírója) – Lewis Black
Bobby Kennedy – A végzetes nap	Bobby	2006	Wade (kampánymenedzser) – Joshua Jackson
Egy kis gubanc	In the Loop	2009	Malcolm Tucker (a brit kormány PR-szakembere) – Peter Capaldi

szerző:
Papp-Váry Árpád
Budapesti Kommunikációs
és Üzleti Főiskola,
marketingintézet-vezető
Hajnal Mónika